

NACIONALNI PROGRAM  
**Suzbijanje zlouporabe droga**



Ministarstvo unutarnjih poslova  
Republike Hrvatske

## Sadržaj

Uvod .....	1
Droga – što je to? .....	2
Vrste droga.....	2
Ovisnost o drogama .....	2
Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj .....	2
Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj .....	3
Uloga i aktivnosti MUP-a na području suzbijanja zlouporabe i krijumčarenja droga/ponude droga .....	3
Ostvareni rezultati u suzbijanju ponude droga .....	3
Nadzor granica .....	3
Suzbijanje organiziranih oblika proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga .....	4
Suzbijanje zlouporabe – ulična redukcija.....	4
Ukupni rezultati suzbijanja zlouporabe droga.....	4
Mjere sigurnosti u cestovnom prometu .....	5
Sprječavanje pranja novca .....	5
Trendovi proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga u Republici Hrvatskoj .....	6
Kokain .....	6
Heroin .....	6
Sintetičke droge.....	7
Proizvodi kanabisa .....	7
Nove psihoaktivne tvari.....	8

## Uvod

Problem zlouporabe droga je, kao transnacionalan, transkulturalan, odnosno globalan fenomen, sve drugo samo ne nepoznat.

Govoreći o njemu gotovo uvijek se postavlja pitanje kako ga riješiti i je li to uopće moguće. Sve se češće mogu čuti mišljenja o njegovoj nerješivosti, te zadovoljstvo ukoliko se zadrži u granicama tzv. "društvene prihvatljivosti".

U mnogim zemljama problem droge zauzima vrlo visoko, ako ne i prvo, mjesto na ljestvici prioriteta vezenih uz nacionalnu sigurnost, te zdravlje same nacije. Zlouporaba droga, te bolest ovisnosti o drogama kao njena posljedica pogađaju sve društvene slojeve, društvene zajednice i sve zemlje.

Zlouporabu droga prate i zarazne bolesti poput HIV-a, hepatitisa i spolno prenosivih bolesti. Sam način života ovisnika najčešće dovodi do općeg slabljenja organizma, te je smrtnost među ovisnicima o psihoaktivnim drogama veća no u općoj populaciji iste dobi.

Uzroci i razlozi pojavnosti ovisnosti su različiti, a najčešće se spominju razni problemi u društvu poput siromaštva, nezaposlenosti, prostitucije, delinkvencije, kriminaliteta, beskućništva i dr. Treba napomenuti kako je problem ovisnosti zastupljen i u bogatijim društvima.

Poteškoće vezane uz zlouporabu droga treba razumijevati prvenstveno sa stajališta širokih socijalnih pitanja, gdje opet u prvi plan izbijaju siromaštvo, zapostavljenost, nezaposlenost, beskućništvo i posljedična socijalna isključenost. Stoga prioriteti koje će država davati politici vezanoj uz droge ovise o stanju raširenosti zlouporabe droga u društvu, gospodarskim prilikama i razini društvene svijesti o svim dimenzijama tog problema.

Također, nacionalna politika vezana uz droge ovisi i o političkoj i gospodarskoj stabilnosti, dostupnosti različitih stručnih i znanstvenih dostignuća s tog područja, te pravnom sustavu i zemljopisnom položaju određene zemlje.

Provedba nacionalne politike suzbijanja zlouporabe droga zahtjeva koordinaciju svih tijela uključenih u borbu protiv ovisnosti, kao i svih razina državne vlasti. Važnu ulogu u toj borbi igraju lokalne uprave, nevladine organizacije, vjerske zajednice i građanske inicijative.

Na području smanjenja ponude, odnosno dostupnosti droga također se provodi niz aktivnosti raznih društvenih subjekata, uključujući i policiju. Suzbijanje ponude droga je važan dio napora koje društvo poduzima pokušavajući riješiti problem zlouporabe droga. Taj problem izravno ili neizravno utječe na život građana, poglavito na osjećaj njihove sigurnosti, zaštićenosti od raznih oblika kriminaliteta (imovinskog, nasilničkog), javni red i mir te sigurnost u cestovnom prometu.

S obzirom na značajnije poveznice između kriminalnih organizacija zemalja proizvođača i potrošača, te tzv. tranzitnih zemalja, kriminalitet vezan uz zlouporabu droga sve se manje može promatrati u nacionalnim okvirima pojedine zemlje. Drugim riječima, protiv kriminaliteta vezanog uz zlouporabu droga ne može se boriti izolirano bez uzimanja u obzir i niza drugih kriminalnih aktivnosti, poput krijumčarenja oružja, ljudi, nuklearnih materijala, dijelova ljudskog tijela, te terorizma i pranja novca. Trgovanje drogama je zasigurno jedan od najproduktivnijih oblika organiziranog kriminala kako u svijetu tako i na području Europe, te Republike Hrvatske. Po ostvarenim prihodima doslovno se radi o globalnoj industriji, koja može konkurirati najznačajnijim privrednim granama.

Organizirane kriminalne grupe u krijumčarenju droga, osim tradicionalne unutarnje podjele zaduženja, karakterizira i izuzetna fleksibilnost, prilagodljivost, međusobna suradnja, velika financijska moć i eventualna umreženost sa dijelovima državnih aparata pojedinih zemalja. Stoga je, da bi se uspješno provodile mjere smanjenja ponude, potrebna suradnja različitih subjekata društva, a prvenstveno državnih tijela. Na primjeru Hrvatske, u tu borbu se uključuju Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija, Carinska uprava, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, budući je nadležno za nadzor nad kemijskom industrijom i prometom određenih kemikalija/prekursora.

## Droga – što je to?

Droga jest svaka tvar prirodnog ili umjetnog podrijetla, uključivši psihotropne tvari, uvrštene u [Popis droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga](#) (NN 10/16).

Popis donosi ministar zdravstva.

## Vrste droga

Podjela droga:

- produkti cannabisa
- opijati
- psihostimulansi
- psihodepresori
- halucinogeni
- inhalanti

## Ovisnost o drogama

**Ovisnost** je stanje neodoljive potrebe (psihičke ili fizičke) za uporabom droge.

**Ovisnik** o drogi jest osoba koja se uporabom droge dovela u stanje ovisnosti.

**Povremeni uzimatelj** droge jest osoba koja jednokratno, prigodno ili povremeno uzima droge, a kod koje se još nije razvilo stanje ovisnosti.

## Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj

Hrvatski sabor je u listopadu 2012. godine usvojio [Nacionalnu strategiju suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za 2012.-2017.](#) Nacionalna strategija je temeljni dokument za provođenje različitih aktivnosti, vezanih uz suzbijanje zlouporabe droga, od prevencije ovisnosti do liječenja i skrbi o ovisnicima i povremenim uzimateljima droga. Poslužila je i kao osnova za donošenje zakonskih i pod zakonskih propisa iz područja suzbijanja zlouporabe droga, te kao osnova za izradu godišnjih Akcijskih planova suzbijanja zlouporabe droga i provedbenih programa iz tog područja.

Najvažniji zakonski propis, temeljen na Nacionalnoj strategiji, je [Zakon o suzbijanju zlouporabe droga](#) (NN [107/01](#), [87/02](#), [163/03](#), [141/04](#), [40/07](#), [149/09](#), [84/11](#) i [80/13](#)).

Kaznenim zakonom definirana su kaznena djela »Neovlaštena proizvodnja i promet drogama« u članku 190. i »Omogućavanje trošenja droga« u članku 191. (NN [125/11](#) i [144/12](#))

## Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj

[Akcijskim planom suzbijanja zlouporabe droga za 2015.-2017.](#), koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila, detaljno se razrađuju smjernice Nacionalne strategije i konkretne zadaće pojedinih izvršitelja za odabrano proračunsko razdoblje, temeljene na ocjeni prethodnog Akcijskog plana i novih potreba u stručnim pristupima.

## Uloga i aktivnosti MUP-a na području suzbijanja zlouporabe i krijumčarenja droga/ponude droga

Ministarstvo unutarnjih poslova je odredilo strateške ciljeve za suzbijanje kriminaliteta vezanog uz zlouporabu i krijumčarenje droga. Konkretno, naglasak je stavljen na kontinuirano poduzimanje aktivnosti u svrhu što učinkovitijeg suzbijanja organiziranih oblika proizvodnje i preprodaje droga, suzbijanje zlouporabe, odnosno tzv. ulična redukcija, kako bi se spriječilo postojanje otvorenih narko scena i maksimalno otežala nabava droga na ilegalnom narko tržištu. Također, ciljevi uključuju i nadzor državne granice, zbog sprječavanja krijumčarenja droga u i preko Republike Hrvatske.

## Ostvareni rezultati u suzbijanju ponude droga

### Nadzor granica

Sigurnost granica od posebnog je interesa Europske unije i Republika Hrvatska je u obvezi u potpunosti implementirati sve dosad utvrđene mjere na ovom području od kojih je jedna i suzbijanje zlouporabe droga.

Do sada je postignut značajan napredak na području upravljanja granicom. Prvenstveno vezano uz tehničku opremljenost granične policije te njenu popunjenost i obučenost, uvođenje sustava analize rizika.

Kako bi se dostigli predviđeni standardi i nadalje će se provoditi aktivnosti predviđene strateškim dokumentima, prvenstveno Strategijom integriranog upravljanja granicom i njezinim provedbenim Akcijskim planom, Schengenskim akcijskim planom, Strategijom razvoja pomorske policije sa pripadajućim Akcijskim planom, te Konceptom zaštite kopnene granice, kao i Konceptom za provedbu kompenzacijskih mjera, kako bi se do ulaska u Schengenski prostor u potpunosti osigurala provedba svih obveza, naročito u pogledu nadzora vanjskih kao i unutarnjih granica.

## Suzbijanje organiziranih oblika proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga

Policija kontinuirano prati najnovije trendove i modalitete krijumčarenja droga na svjetskoj razini, zbog pravovremenog uočavanja takvih ili sličnih oblika kaznenih djela u Hrvatskoj.

U svojem radu usmjerena je i na operativno zanimljive pojedince i skupine međunarodnih krijumčara. Unazad nekoliko godina uočen je porast zlouporabe novih vrsta sintetičkih droga.

Poduzete aktivnosti ukazuju da na području RH nema pojave proizvodnje droga, osim sporadičnih slučajeva uzgoja indijske konoplje tipa droga marihuana.

## Suzbijanje zlouporabe – ulična redukcija

Uličnom se redukcijom nastojala smanjiti ponuda droga na ilegalnom narko tržištu tj. smanjiti dostupnost droga, uzročno-posljedično i broj novih ovisnika o drogama. Policija kontinuirano poduzima aktivnosti vezane za sprječavanje uspostave otvorenih narko scena, mjesta gdje se okupljaju preprodavači i potrošači droga.

Takvim su radom prikupljani podaci o dostupnosti pojedinih droga, njenoj čistoći, načinu i mjestima distribucije, te cijeni na ilegalnom narko tržištu. Na osnovu prikupljenih podataka pratili su se trendovi na ilegalnom narko tržištu, te usmjeravale aktivnosti u suzbijanju ponude droga.

## Ukupni rezultati suzbijanja zlouporabe droga

Kaznena djela iz domene kriminaliteta zlouporabe droga (udio 4,98% u ukupnom kriminalitetu) pokazuju sveukupan porast broja prijavljenosti za 5,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U 2014. godini prijavljeno je 2729 kaznenih djela, dok je u 2015. godini prijavljeno 2878 kaznenih djela.

U 2015. godini prijavljena su 2842 kaznena djela iz članka 190. „Neovlaštena proizvodnja i promet drogama“ i članka 191. „Omogućavanje trošenja droga“ Kaznenog zakona, dok je 2014. godine prijavljeno 2707 navedenih kaznenih djela što čini porast od 4,99%.

Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela na području Republike Hrvatske, udio kriminaliteta droga u 2015. godini iznosi 4,8% (2842 kaznena djela) što je porast u odnosu na 2014. godinu kada je taj udio iznosio 4,76% (2707 kaznenih djela).

U 2015. godini kazneno su prijavljene 1322 osobe za počinjena kaznena djela iz članka 190. „Neovlaštena proizvodnja i promet drogama“ i članka 191. „Omogućavanje trošenja droga“ Kaznenog zakona, dok je 2014. godine prijavljeno 1288 osoba što čini porast od 2,64%.

U 2015. godini podneseno je sveukupno 6709 optužnih prijedloga i prekršajnih naloga za prekršaje iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga (najveći dio za prekršaje neovlaštenog posjedovanja droge, nekadašnji članak 173. stavak 1. Kaznenog zakona koji je bio na snazi do 1. siječnja 2013. godine), dok je 2014. godine podneseno 7292 optužna prijedloga i prekršajna naloga iz navedenog Zakona što čini pad od 7,41%.

Za počinjene prekršaje iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga (članak 3. i 24.) u 2015. godini evidentirano je 6640 počinitelja što je 8,35% manje nego u 2014. godine kada ih je evidentirano 7245.

Sveukupno je tijekom 2015. godine ostvarena 8921 zapljena svih vrsta droga, što je u odnosu na 2014. godinu, kada je evidentirano 9166 zapljena, pad od 2,67%, odnosno 245 zapljena manje. Ovo je drugi najbolji ikada zabilježen rezultat aktivnosti policije (nakon prošlogodišnjeg rekordnog broja zapljena, 2001. godine bilježimo 7620 zapljena droga), prvenstveno na poslovima suzbijanja zlouporabe droga tj. aktivnosti takozvane „ulične redukcije“.

## Mjere sigurnosti u cestovnom prometu

U okviru Nacionalnog programa o sigurnosti prometa na cestama u RH provodi se niz aktivnosti vezano za povećanje sigurnosti u cestovnom prometu, odnosno smanjenja broja i posljedica prometnih nezgoda koje izazivaju vozači pod utjecajem droga. Policijski službenici prometne policije efikasno provode aktivnosti vezane za nadzor prometa te utvrđivanja prisutnosti droga u organizmu vozača. Sve policijske uprave opremljene su uređajima za detekciju prisutnosti droga u organizmu.

U 2014. godini je u nadzoru prometa testirano 794 vozača na prisutnost droga. Kod 230 vozača utvrđena je prisutnost droga. Od toga 113 (ili 49,1%) vozača pristalo je dati uzorak krvi i urina radi analize. Prekršajno je procesuirano 396 vozača (ili 49,9% od ukupno testiranih vozača), od kojeg broja: 218 (ili 55,1%) zbog odbijanja podvrgavanja testiranju, 117 (ili 29,5%) zbog odbijanja davanja uzoraka krvi i urina te 61 (ili 15,4%) zbog utvrđene prisutnosti opojnih droga temeljem provedene analize krvi i urina.

U 2013. godini je u nadzoru prometa na prisutnost droga u organizmu testirano ukupno 1008 vozača što je 32 posto manje nego 2012. (1485). Kod 455 vozača utvrđena je prisutnost droga. Od toga 281 (ili 61,7%) vozača pristalo je dati uzorak krvi i urina radi analize. Prekršajno je procesuirano 495 vozača (ili 49,1% od ukupno testiranih vozača), od kojeg broja: 228 (ili 46,1%) zbog odbijanja podvrgavanja testiranju, 174 (ili 35,1%) zbog odbijanja davanja uzoraka krvi i urina te 93 (ili 18,8%) zbog utvrđene prisutnosti droga temeljem provedene analize krvi i urina.

## Sprječavanje pranja novca

Osnovni je cilj bio suzbijanje pranja novca stečenog ilegalnom trgovinom drogama. Stoga su se, uz ostale aktivnosti, sustavno pratili i otkrivali izvori protupravno stečenog novca, te korištenja novca koji je stečen ilegalnom trgovinom drogama.

Posebna je pozornost usmjerena na otkrivanje dotoka novca zarađenog na ilegalnoj trgovini drogama, budući da je novčana dobit najvažniji segment nedozvoljene trgovine drogama. Naglasak je bio na otkrivanju viših slojeva kriminalne piramide, odnosno osoba koje nisu neposredno uključene u krijumčarenje i preprodaju, već su organizatori i financijeri. U travnju 2010. godine održan je seminar vezan za suzbijanje pranja novca i provođenje financijskih istraga.

Također, 2010. godine proglašen je Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelom i prekršajima te Zakon o upravljanju državnom imovinom (NN 145/10).

Kontinuirano se provode aktivnosti s Uredom za sprječavanje pranja novca vezano za oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi počinjenjem kaznenog djela zlouporabe droga, poglavito njegovih složenijih tj. organiziranih oblika.

## Trendovi proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga u Republici Hrvatskoj

Liberalizacija graničnog prometa, kao dio integralnog procesa u Europi, stalna turistička i pomorska orijentacija Republike Hrvatske, nazočnost hrvatskih građana u zemljama proizvođačima droga, kulturne, prijateljske, rodbinske, poslovne i druge veze građana Republike Hrvatske s građanima drugih zemalja koje imaju značajnu proizvodnju i potrošnju droga, bitno utječu na dostupnost svih vrsta droga u Republici Hrvatskoj.

Republika Hrvatska se suočava sa problemom zlouporabe droga kao i kriminalnim djelatnostima organiziranih međunarodnih skupina krijumčara. Taj problem je posebice složen zbog zemljopisnog položaja naše zemlje koja je raskrižje prometnih koridora između istoka i zapada te juga i sjevera Europe, što rezultira velikim protokom roba i putnika.

### Kokain

Prisutan je globalni trend hiperprodukcije kokaina u pojedinim zemljama Južne Amerike, krijumčarenja preko tranzitnih država Južne Amerike (Venezuele, Argentine, Urugvaja a poglavito Brazila) tranzitnih luka u Africi (JAR, države Zapadne Afrika), te preusmjeravanje ruta krijumčarenja kokaina prema nezasićenom Europskom ilegalnom narko tržištu, preko ulaznih luka u Europi.

Povećanjem prometa u hrvatskim morskim lukama, nautičkog i zračnog prometa te globalni trend sve većem ulasku južnoameričkog kokaina na europsko ilegalno narko tržište, dolazi samim tim do potencijalne ugroze i za Republiku Hrvatsku.

Situacija na ilegalnom narko tržištu u Europi suprotna je onoj u Sjedinjenim Američkim državama, gdje je ilegalno narko tržište kokaina nezasićeno, cijene kokaina su više nego u SAD-u, dok je penalna politika slaba.

Bilježe se ozbiljniji trendovi sve organiziranijeg djelovanja kriminalnih skupina s pretežitom međunarodnim elementom. Najveća opasnost predstavlja "prljav novac" zarađen krijumčarenjem kokaina. Kokain koji je krijumčaren tom prilikom u većem dijelu nije prokrijumčaren na područje JI Europe već je direktno krijumčaren u zapadno-europske kontaktne točke i dalje za ilegalno zapadnoeuropsko narko tržište.

### Heroin

Tzv. "balkanska ruta" se koristi za krijumčarenje heroina zbog najkraće cestovne veze između zemalja proizvođača heroina (Afganistan, Pakistan i dr.) do zemalja potrošača (ilegalno zapadnoeuropsko narko tržište), ali i porasta prometa roba i putnika, što krijumčari heroina koriste kako bi uz što manje ulaganja i smanjenog rizika od zapljene i uhićenja, krijumčarili heroin.

Pristupanjem Rumunjske i Mađarske Europskoj uniji, tzv. "balkanska ruta" je djelomično modificirana, zbog šengenskog režima i teče sjevernije Srbija – Mađarska ili Rumunjska.

Za napomenuti je da tzv. "balkanskom rutom", u posljednjih nekoliko godina ilegalni promet teče dvosmjerno (na zapad heroin, na istok prekursori i sintetičke droge) što je razvidno iz zapljene koje ostvaruje Turska.



## Sintetičke droge

Sintetičke droge se u Hrvatsku pretežito krijumčare s područja zapadno europskih zemalja, ali i iz pojedinih istočnoeuropskih i azijskih država.

Saznanja i rezultati provedenih kriminalističkih istraživanja ukazuju da je tendencija rasta zastupljenosti sintetičkih droga tipa amfetamin (MDA, MDMA) te tipa "Ecstasy" na ilegalnom hrvatskom narko tržištu zaustavljena te je u padu.

Za napomenuti je da tzv. "balkanskom rutom", u posljednjih nekoliko godina ilegalni promet teče dvosmjerno (na zapad heroin, na istok prekursori i sintetičke droge) što je razvidno iz zapljena koje ostvaruje Turska.

U posljednje vrijeme pojavio se veliki broj novih kemijskih spojeva – sintetičkih droga. Nove droge koje se pojave na europskom narko tržištu također se brzo pojave na hrvatskom narko tržištu. Ilegalno narko tržište Republike Hrvatske izuzetno brzo reagira na nove tipove droga.

Poseban problem predstavlja internetsko trgovanje sintetičkim drogama, te pojava država (Kina, Indija, Pakistan) s jakom kemijskom industrijom, u kojima zbog slabosti sustava kontrole nesmetano izvozom prekursore i sintetičke droge u druge države.

## Proizvodi kanabisa

Za istaknuti je da u Republici Hrvatskoj trenutno ne postoji značajnija proizvodnja produkata cannabisa.

Manji dio produkata cannabis u Republici Hrvatskoj proizvodi se u "Outdoor" uzgoju, a bilježimo sporadične slučajeve "Indoor" uzgoja. Takav uzgoj cannabisa je isključivo za osobne potrebe tj. za potrebe ilegalnog narko tržišta Republike Hrvatske.

Na ilegalnom narko tržištu Republike Hrvatske od droga, najzastupljenija je marihuana. U sporadičnim slučajevima bilježimo zapljene hašiša, dok su zapljene hašišovog ulja rijetke te zaključujemo da nije zastupljeno za ilegalnom narko tržištu.

Najveći dio produkata cannabis za potrebe ilegalnog narko tržišta Republike Hrvatske te europskog ilegalnog narko tržišta, krijumčari se iz Albanije, preko Crne Gore, Bosne i Hercegovine. Prvenstveno se krijumčari marihuana.

Vezano za krijumčarenje produkata cannabis bilježimo pojedinačne zapljene od nekoliko kilograma do preko 100 kg marihuane. Male količine marihuane krijumčare se u cestovnom prometu, automobilima, najvećim dijelom iz Bosne i Hercegovine. Bilježimo slučajeve krijumčarenja pješice preko tzv. "zelene granice".

Velike količine marihuane krijumčare se u teretnom cestovnom prometu na ruti Albanija - Crna Gora - (Bosna i Hercegovina) Hrvatska -zapadnoeuropsko narko tržište.

U posljednjih nekoliko godina sve je prisutniji modalitet krijumčarenja većih količina droge marihuane cestovnim prometom s područja nama susjednih zemalja, posebno BiH, te Srbije i Crne Gore, ali isto tako i pomorskim pravcima iz Italije. Albanija u posljednjih godina slovi kao veliki proizvođač marihuane, pa čak i hašiša.

## Nove psihoaktivne tvari

U posljednjih nekoliko godina veliki problem predstavljaju nove psihoaktivne tvari (NPS) koje su do pojave na narko tržištu bile nepoznate. Ova tvari predstavljaju potencijalan zdravstveni problem. Takve nove sintetičke droge pretežito se nisu nalazile na „Listi droga“ Ministarstva zdravlja te je njihov promet i zlouporaba bio legalan. Problem pojave novih sintetičkih droga je djelomično otklonjen jer je početkom 2015. godine stupila na snagu tzv. „Generička lista droga“.

Narko tržište Republike Hrvatske izuzetno brzo reagira na nove psihoaktivne tvari (NPS). Nove droge koje se pojave na europskom narko tržištu također se brzo pojave na hrvatskom narko tržištu, kao što je bio slučaj sa sintetičkim kanabinoidima koji su se legalno prodavali pod imenom "Spice".